నాన్న నడిచిన నేల

చావు గురించి తెలియనప్పుడు ఒక మనిషి తన తండ్రి పోయాడని ఏడవలేదని అనుకోవటంలో అర్థం లేదు. మా నాన్న చనిపోయినప్పుడు నా తమ్ముడు చిన్నవాడు. మూడవ తరగతి చదువుతున్నాడనుకుంటాను.

ఐస్‌క్రీమ్ కప్పు చేతికిస్తే ఆనందపడడం, చేతిలో వున్న చాక్లెట్‌ను లాక్కుంటే ఏడవటం తప్పించి ఏమీ తెలియని అమాయకత్వం. అటువంటి వాడు మా నాన్న పోయినప్పుడు కనీసం కంటతడి కూడా పెట్టలేదని మా బంధువులు కొంతమంది అనుకోవటం నేను విన్నాను. అలాంటి నా తమ్ముడు విరూపాక్ష పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. ప్రయోజకుడయినకొద్దీ వాడిలో తనకు తండ్రి లేని లోటు బాగా తెలిసివచ్చింది. తండ్రి గురించిన తపన మొదలయ్యింది. ఉద్యోగరీత్యా హైదరాబాద్‌లో వుంటున్నా వాడూ నేను ఎప్పుడు కలుసుకున్నా ఎక్కువగా మా నాన్న గురించే మాట్లాడేవాడు. మా నాన్న గురించి నన్ను అడిగి ఎన్నో విషయాలను తెలుసుకునేవాడు. నేను కూడా మా నాన్న గురించి, నా చిన్నతనంలో మా నాన్న తన చిన్నతనం గురించి నాకు చెప్పిన విషయాలను వాడికి వివరంగా చెప్పేవాడిని. ఆసక్తిగా వినేవాడు.

ఒకసారి వాడు "నేను కొంచెం పెద్దవాడినయిన తర్వాత నాన్న పోయివుంటే బావుండేది. కనీసం ఏడ్చేవాడినేమో.... నాన్న రూపం కూడా గుర్తులేదు. దురదృష్టవంతుడిని" అన్నాడు.

నిజమే. తండ్రి తనపట్ల చూపుతున్న ప్రేమను కూడా గుర్తించలేని వయసులో వాడు తండ్రి ప్రేమకు దూరమయినాడు.

నా తమ్ముడు పుట్టక ముందు మేము మా స్వగ్రామంలో వుండేవాళ్లం. అది ఒక పల్లెటూరు కాబట్టి అందరికంటే పెద్దవాడినయిన నా చదువు నిమిత్తం ఆ వూళ్లో వున్న ఆస్తులను అమ్ముకుని గుంటూరుకు వచ్చేశాం. అందువల్ల విరూపాక్ష మేం చెప్పుకుంటున్నప్పుడు వినడమే కాని మా స్వగ్రామాన్ని ఎప్పుడూ చూడలేదు. వాడు పెద్దవాడయినా కొన్నిసార్లు నేను ఒక్కడినే ఆ వూరు వెళ్లాను గానీ వాడిని తీసుకువెళ్లలేదు.

మా నాన్న గురించిన బెంగ వాడిలో మొదలయిన తర్వాత మా నాన్న పుట్టి పెరిగిన వూరిని చూడలనే బలమైన కోరిక వాడిలో కలిగినట్టుంది.

ఈమధ్య నేను వాడి దగ్గరకు వెళ్లినప్పుడు నాతో అన్నాడు.

"నాకు మన స్వగ్రామానికి ఒకసారి వెళ్లాలని వుంది, తీసుకెళతావా?"

"ఎందుకురా?" అడిగాను.

"న్నా పుట్టి పెరిగిన వూరినీ, నాన్న నడిచిన నేలనీ చూడాలని వుంది. ఒకసారి మన వూరు వెళ్లి అక్కడి వేణుగోపాలస్వామి గుళ్లో ఆకుపూజ కూడా చేయించి వద్దాం. ఎప్పటినుంచో అనుకుంటున్నాను. ఒక్కసారి తీసుకువెళ్లు" అర్థింపుగా అడిగాడు.

సరేనన్నాను. నాకూ ఒకసారి మా వూరిని అక్కడి నా స్నేహితులనీ చూడాలని వుంది.

అప్పటినుంచీ నేను మా వూరు వెళ్లడం గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. ఇలా ఆలోచిస్తున్నప్పుడు ఒకసారి మా వూళ్లో వుండే గోవిందు జిన్నాటవర్ సెంటర్‌లో కనబడి మా వూరి విశేషాలు చెబుతూ మా వూరి వేణుగోపాలస్వామి గుళ్లో మండల పూజలు మొదలయినాయని చెప్పాడు. మా వూరి గుళ్లో మా నాన్న చిన్నతనం నుంచీ ఒక ఆనవాయితీ వుంది. ప్రతి సంవత్సరం వరుసగా నలభైరోజులపాటు ఆకుపూజలు చేయిస్తారు. ఈ టైములో వెళితే మేం కూడా ఆకుపూజ చేయించవచ్చును.

ఇలా అనకున్న తర్వాత నా తమ్ముడికి ఫోన్ చేసి వెంటనే రమ్మని చెప్పాను. మూడు రోజులు ఆఫీసుకు సెలవుపెట్టాను.

విరూపాక్ష వచ్చాడు. వాడూ నేనూ కలిసి పొద్దునే మా వూరికి బయల్దేరాం. బస్సు ఎక్కిన తర్వాత నాకో సందేహం కలిగింది. మా వూళ్లో మాకు సన్నిహితమయిన వాళ్లు ఎవరయినా వున్నారో? లేదో?

అక్కడకు వెళితే ఎవరింట్లో వుండాలి?

ఇబ్బంది పడతామా?

నా సందేహాన్ని విరూపాక్షతో చెప్పలేదు.

విరూపాక్ష చాలా సంతోషంగా కనిపించాడు. నాకూ సంతోషంగానే వుంది. ఒకనాటి మా ఇంటినీ, నేను ఆడుకున్న మైదానాన్నీ చూడవచ్చు.

ఊరి బయట బస్సు దిగాం. మా వూళ్లోకి బస్సు వెళ్లదు. అడ్డరోడ్డు నించి వూళ్లోకి నడక సాగించాం.

అంతగా వెడల్పు లేని మట్టిరోడ్డు, రోడ్డుకు రెండువైపులా పీలగా వున్నా నీళ్లు లేని కాలువ. రోడ్డు పక్కనే అంతగా ఎత్తు పెరగని చెట్లు. చెట్లు గాలికి

కదులుతున్నప్పుడు ఎండిపోయిన కొమ్మలూ, ఆకులూ, ఎండి నల్లగా వున్న కాయలూ ఒకదానికొకటి రాసుకొని గలగలమని చప్పుడు చేస్తున్నాయి.

చెట్ల నీడ పడుతుండటంవల్ల ఎండ అంతగా తెలీడంలేదు. రోడ్డుమీద ఎవరో కొంతమంది ఎదురు వచ్చారు గానీ వాళ్లెవరో తెలీదు.

వెడల్పుగా వున్నా వాగుమీద ఇరుకుగా వున్న చప్టా దాటి వూళ్లోకి వచ్చాం.

విరూపాక్ష ఆ ఇళ్లని వింతగా చూస్తున్నాడు. వాడికి బాగా కొత్తగా వుంది.

నాకు పాతరోజులు గుర్తుకు వస్తున్నాయి. ఒకప్పుడు అదంతా నేను తిరిగిన ప్రదేశమే.

విరూపాక్ష చేతిలో వెడల్పుగా వున్న కర్రలసంచీ వుంది. దాన్నిండా ఆకుపూజకు అవసరమయినవన్నీ వున్నాయి.

ముందుగా మాకు బాగా సన్నిహితంగా వుండేవాళ్ల ఇంటికి వెళ్లాము. అదృష్టంకొద్దీ వాళ్లు అక్కడే వున్నారు. ఊరు వదిలి వెళ్లలేదు.

మా ఇద్దరి రాక వాళ్లకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

"మన వూరి గుళ్లో ఆకుపూజ చేయించడానికి వచ్చాం" అని చెప్పాను వాళ్ల ఆశ్చర్యానికి జవాబుగా....

ఆయన నవ్వి "ఇంకా మన వేణుగోపాలస్వామిని మరచిపోలేదా?" అన్నాడు. ఆయన పేరు కృష్ణమూర్తి. వాళ్లకు ఎద్దులబండి, వ్యవసాయమూ వున్నాయి.

ఇప్పటికిప్పుడే విరూపాక్షను తీసుకుని గుడి పూజారి వేణుగోపాలాచార్యుల గారింటికి వెళ్లాను. ఆయన ఇంట్లోనే వున్నారు. ఆయనలో అంతగా మార్పు లేదు. నన్ను వెంటనే గుర్తుపట్టలేదు. గుర్తించిన తర్వాత ఆరోజు రాత్రి గుళ్లో ఆకుపూజ గురించి చెప్పాను.

ఆయన విరూపాక్ష చేతిలోని సంచీ అందుకొని "ఎవరి పేరున చెయ్యమంటారు?" అనడిగాడు.

నేను చెప్పేలోపునే విరూపాక్ష "మా నాన్న పేరున చెయ్యండి" అన్నాడు.

"ఇతనెవరు?" అడిగాడాయన.

"మా తమ్ముడు"

"మా నాన్న పేరు...." అని విరూపాక్ష అంటున్నప్పుడు ఆయన నవ్వి" అవసరం లేదు. మీ నాన్న నాకు బాగా తెలుసు" అన్నాడు.

విరూపాక్ష కూడా నవ్వేడు.

"రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు రండి" అని చెప్పాడాయన మేం తిరిగి వస్తున్నప్పుడు.

మేం వచ్చేసరికి వంట పూర్తయ్యింది.

కృష్ణమూర్తిగారి భార్య, భర్తతో పాటు మా ఇద్దరికీ భోజనాలు వడ్డించింది. ఎప్పుడయినా కృష్ణమూర్తిగారు గుంటూరు వచ్చినప్పుడు మా ఇంట్లో వుండేవారు.

భోజనం చేసిన అనంతరం మళ్లీ విరూపాక్ష నేను బయటకు వచ్చాం. ఒకనాటి మా ఇంటిని చూపించాను. ఇంటి తలుపులు తెరచివున్నాయి. బాగా పాతబడిపోయిన పెంకుటిల్లు.

విరూపాక్ష వాకిలి ఎదురుగా నిలబడి ఆసక్తిగా లోపలకు చూస్తున్నాడు. ఇప్పుడు ఆ ఇంట్లో ఎవరో వున్నారు. ఎవరో ఒకామె ఆ ఇంటి బయటకు వచ్చి "ఎవరు కావాలి" అనడిగింది.

విరూపాక్ష మాట్లాడకుండా పక్కకు వచ్చాడు.

మా ఇంటి పక్కనే వున్నా బావిని విరూపాక్షకు చూపించి "నాన్న రోజూ ఈ బావిలో నీళ్లను తోడి ఇక్కడే స్నానం చేసేవాడు" అని చెప్పాడు.

ఇప్పుడు వాడు ఆ బావిలోకి తొంగి చూశాడు. తర్వాత అక్కడే వున్న బకెట్‌తో నీళ్లు తోడి కొంచెం నీళ్లను తలమీద చల్లుకుని ఇంకొంచెం నీళ్లను దోసిలితో పట్టుకుని తాగాడు.

వాడి చర్య నాకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

"అదేంట్రా! ఇదేమైనా గంగాజలమా?" అన్నాను.

"నాకు అంతకంటే ఎక్కువ. నాన్న తాకిన నీళ్లు. నాన్నతో అనుబంధం వున్నా ఏదయినా నాకు విలువైనదే. సాయంత్రం నేను కూడా ఇక్కడే స్నానం చేస్తాను" అన్నాడు విరూపాక్ష కృతనిశ్చయంతో.

వాడిని చూస్తే బాధనిపించింది.

మా ఇంటి ముందు పెద్ద మైదానం. ఆ మైదనాణలో రోజూ గంటలతరబడి ఆడుకునేవాళ్లం. మైదానాన్ని రోడ్డునీ వేరుచేస్తూ రోడ్డు పక్కనే చైనావాల్‌గా వెడల్పుగా వున్న పొడవాటి గోడ అవసరం లేకపోయినా మధ్య మధ్యలో వాకిళ్లు.

ఆ రోడ్డు చివర్లో పెద్ద మర్రిచెట్టు. ఆ వూరికి అదే సెంటరు. మర్రిచెట్టు

పక్కనే బడ్డీకొట్టు. బడ్డీకొట్టు కింద నల్లగా వున్న నీళ్లతొట్టెలో సోడాసీసాలు వరుసగా పేర్చివున్నాయి.

"ఇంతకుముందు ఇక్కడ బడ్డీకొట్టు లేదు. ఇక్కడ ఈతాకుల చాపలు వేసుకుని నాన్న, గుడి పూజారి ఆచార్యులుగారు, గుడ్డి సుబ్బయ్య ఇంకొంతమంది రోజూ సాయంత్రంవేళ పేకాడేవాళ్లు. నాన్న చేతిలో జూదరేఖ వుందో ఏమో రోజూ నాన్న గెలిచేవాడు. నా స్కూలు సెలవుల్లో నెలరోజులు ఇక్కడే నాన్న పక్కన కూర్చుని పేకాట నేర్చుకున్నాను. నాన్న నా పేకాట గురువు" అని చెప్పాను.

విరూపాక్ష నవ్వి "నిన్ను చూస్తుంటే నాకు అసూయగా వుంది. నీ బదులు ముందుగా నేను పుట్టినా బావుండేది" అన్నాడు.

తర్వాత తిరిగి వెళ్లాం.

ఒక గంట ముందుగానే విరూపాక్ష నేను గుడికి వచ్చాం.

వేణుగోపాలస్వామికి దణ్ణం పెట్టుకుని బయటకు వచ్చాం. గుళ్లో అప్పుడే భజన మొదలయ్యింది. బుచ్చిరామయ్యగారు హార్మోనియం మోగిస్తున్నారు. తాళాలు మోగుతున్నాయి. వీరయ్య మద్దెలు కొడుతున్నాడు. చిన్నతనంలో నేను కూడా తాళాలు మోగించేవాడిని. ఇత్తడి తాళాలు మోగించడం అంటే అదో రకమయిన గౌరవం.

బయటకు వస్తున్నప్పుడు గుడి పక్కరోడ్డులో వుండే శ్రీరాములు ఎదురయ్యి కుశలప్రశ్నలు అడిగి ఆకుపూజ అయిన తర్వాత వాళ్లింటికి వస్తే రను కూడా కృష్ణమూర్తిగారింటికి వస్తానని చెప్పాడు.

సరేనని విరూపాక్షతో గుడి పక్కనే ఇరుగ్గా వున్న రోడ్డు మీదనుంచి గుడి వెనుకవైపుకు వచ్చాము.

గుడి వెనుక చెరువు.

వెన్నెల విరగూస్తోంది. వెన్నెల్లో చెరువు నీళ్లు మెరుస్తున్నాయి. చల్లని గాలి వీస్తోంది.

"ఒరేయ్ నాన్న రోజూ ఈ చెరువునించే కావిడితో నీళ్లు తీసుకువచ్చేవాడు" అని చెప్పాను వాడితో.

అప్పుడు వాడు నీళ్లలోకి దిగాడు. ప్రశాంతతను భంగపరచినందుకు నీళు విసుక్కున్న చప్పుడయ్యింది.

చెరువు ఎదురుగా గుడికి కొంచెం దూరంలో సత్రం వుంది. దాని ముందు

పెద్ద వేపచెట్టు. అన్నీ అలాగే వున్నాయి. ఏమంత మార్పు లేదు.

తిరిగి గుళ్లోకి వచ్చాం.

ఆకుపూజ జరుగుతోంది. గుళ్లోనించి అగరువత్తుల పరిమళం బద్ధకంగా బయటకు వస్తోంది.

తొమ్మిది గంటలు కావస్తున్నప్పుడు పూజ పూర్తయ్యింది. భజన కూడా ఆగిపోయింది.

తీర్థం ప్రసాదం ఇచ్చారు.

గుళ్లోనించి బయటకు వచ్చి గుడి పక్కనే వున్న ఇరుకు రోడ్డుమీద నడిచి గుడి వెనుక్కు వచ్చాము.

గుడి మూల మీదకు వచ్చిన తర్వాత శ్రీరాములని కలవాలనే విషయం గుర్తుకు వచ్చింది.

"ఒరేయ్ నువ్విక్కడే వుండు. నేను ఈ పక్కనే మా ఫ్రెండ్‌ను కలిసి వస్తాను" అని విరూపాక్షకు చెప్పాను. వాడు తల వూపాడు. అక్కడ స్ట్రీట్ లైట్ వెలుగుతోంది.

గుడి పక్కనే వున్న శ్రీరాములు ఇంటి వెళ్లాను. అతను భోజనం చేస్తున్నాడు. భోజనమైనాక తనే కృష్ణమూర్తిగారింటికి నా దగ్గరకు వస్తానని చెప్పాడు.

వెనక్కు తిరిగాను.

గుడి మలుపు తిరిగేసరికి విరూపాక్ష ఈ స్ట్రీట్ లైట్ కింద ఎవరితోనో మాట్లాడూ కనిపించాడు.

కొంచెం పరిశీలనగా చూసి షాక్ కొట్టినట్టు ఫీలయ్యాను. ఆయన పూర్తిగా మా నాన్నలాగానే వున్నారు. పంచె కట్టుకుని పొడుగు చేతుల షర్టు వేసుకుని సగం వరకు ముడుచుకున్నాడు. ఆయన తల పక్కకు తిప్పినప్పుడు దీపం కాంతి ఆయన మొహం నిండా పడుచున్నది. సందేహం లేదు. ఆయన మా నాన్నే. మా నాన్న అలాగే నిల్చునేవాడు.

ఆశ్చర్యంతో ముందుకు కదిలాను. ఆయన కూడా అక్కడినించి కదిలాడు.

"నువ్వు ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావ్?" విరూపాక్షను అడిగాను.

"ఆయన ఎవరో ఎటునుండి వచ్చాడో తెలీదు. మనందరి గురించిన వివరాలూ అడుగుతున్నాడు. నాన్నకు బాగా స్నేహితుడట".

కృష్ణమూర్తిగారింటికి బయల్దేరుతూ గబగబా సత్రంవైపుకు వెళ్లాం. విరూపాక్ష

కూడా నన్ను అనుసరించాడు. కానీ ఆయన కనిపించలేదు.

"ఇంతలోనే ఎక్కడికి వెళ్లివుంటాడు?" అన్నాడు విరూపాక్ష. "మాయమై వుంటాడు" అన్నాడు.

"నిజంగానా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"సర్లే పద.... కృష్ణమూర్తిగారు ఎదురుచూస్తూ వుంటారు.

తిరిగి ఇద్దరం నడుస్తున్నాం.

"నువ్వొ అదృష్టవంతుడివేరా" అన్నాను.

"ఎందుకు?" వాడు అడిగాడు.

"ఇంతకుముందు స్ట్రీట్ లైట్ కింద నీతో మాట్లాడిన మనిషి ఎవరనుకొన్నావ్?"

"ఎవరో నువ్వే చెప్పు"

"ఆయనే మన నాన్న. చాలా క్లియర్‌గా చూశాను" అన్నాను. అప్పుడు విరూపాక్ష ఆగిపోయి తల పైకెత్తి చూస్తూ "నాన్నా మళ్లీ కనిపించు" అని పిచ్చిపట్టినట్లు పెద్దగా అరిచాడు.

ముందు నడుస్తున్న ఇద్దరు మనుషులు ఆగిపోయి వెనక్కు తిరిగి చూశారు ఆశ్చర్యంతో. ❖

నవ్య వీక్లీ, 3-9-2008